

Gabriël Kousbroek

WATERPOES

EEN BOTOGRAFIE

Nijgh & Van Ditmar
Amsterdam

INHOUD

INLEIDING	7
DEEL 1: 1986-1988	
De Eendenschijtplank	13
D'Artagnan	21
De Herald of Free Enterprise	29
Met D'Artagnan op lsd over het IJ	39
DEEL 2: 1993-1998	
Waterpoes I	49
Hoe mijn tweede boot een Waterpoes werd	54
Badkuip	57
Graansilo	64
Brugbal	68
Dichters dansen niet	71
De mijnenvegers rauzen op de NDSM	75
Eurotop op 16 en 17 juni 1997	82
Alles van waarde is weerloos (Lucebert)	85
DEEL 3: 2006-2022	
Waterpoes II	89
Breitner in het IJ	93
Bijna bevroren op de Sloterplas met de Waterpoes II	97
Evinrude-kuren	100

Waterhufter – Boatrage	105
Sail-or	109
De Korthals 14	113
Panne	117
Dobberen	119
De Korthals 14 gelicht	121
De dans om een eigen plekje	124
Suzuki gejat	126
Chaos op de grachten	129
Yamaha-kuren	131
Ontspannen door te ontsnappen met de boot	133
Sinkholes	136
Schouder	138
Kuren	140

DEEL 4: 2022-2026

Elektrisch varen	143
Het einde van Waterpoes II	145
Waterpoes III	149
Waterpoes III.3	155

EPILOOG, 2026

Buitenboordmotortechniek	161
Verklarende woordenlijst	165
Met dank aan	168

INLEIDING, 1976

Dit boek heet *Waterpoes*.

Zo benoemde mijn toenmalige vriendin mijn tweede boot. Dit boek gaat over alle bootjes die ik heb bezeten en over een aantal boten van mijn beste vrienden. Maar dit boek is meer dan dat; het beschrijft een periode van veertig jaar waarin niet alleen ikzelf maar ook het karakter van de grachten en het leven op en met het water in Amsterdam ingrijpend veranderde.

Mijn eerste ervaring met een varende feline was met een Hobie Cat 18, op de Noordzee. Ik was zeven jaar oud en was twee jaar ervoor uit mijn geboorteland Frankrijk naar Nederland verhuisd.

De Hobie Cat is een catamaran; een zeilboot met twee drijvers met een mast en een trampoline ertussen. Niek, de vader van mijn vriend Ivo, die één jaar jonger was dan ik en was opgegroeid aan de kust in Kroatië en kon zwemmen als een waterrat, had die boot bij de Kust Zeil Vereniging Scheveningen bij het Zwarte Pad gestald.

Op een mooie zomerdag, met toch wel een straffe wind, ging ik met Ivo en zijn vader naar Scheveningen voor een tochtje met de Hobie Cat. Omdat ik toen nog niet kon zwemmen hadden mijn ouders een groot oranje zwemvest voor mij gekocht.

De kzs had een houten gebouw op het strand, de

'Roef' genaamd. Naast de Roef stonden in een lange rij alle catamarans naast elkaar op het strand.

We liepen naar de Hobie Cat van Ivo's vader en tuigden de zeilen op. De catamaran stond op een kleine boottrailer die we met de hand naar de branding van de Noordzee sleepten. Daar duwden we de catamaran van de trailer af, het water in. We renden door de golven tot we de bodem niet meer voelden. We sprongen op de trampoline en met peddels roeiden we door de branding. Niek stuurde de boot in de wind en hees het grootzeil, Ivo de fok.

Ik zat in mijn zwembroek met het zwemvest omgeknoopt bij de mast.

Niek liet het grootzeil vieren terwijl hij het roer naar stuurboord trok. Onmiddellijk begon de catamaran vaart te maken. Ivo had tijdens die handeling de fok los laten wapperen, maar nu de boot vaart maakte trok Ivo de fok stevig aan.

We voeren nu zo hard aan de wind dat één drijver zich verhief uit het water. Daardoor tuimelde ik bijna van de trampoline het water in, maar ik klampte me nog net op tijd vast aan de mast.

Niek riep dat ik naar de zwevende drijver moest klauteren waar hij en Ivo al aan hingen als tegengewicht. Toen ik even later naast ze op de drijver zat besefte ik pas hoe snel de Hobie Cat door het water sneed. Niek riep nu dat we ons klaar moesten maken om te gijpen vanwege de harde wind. Ik wist op dat moment niet wat gijpen was, maar ik begreep uit de ernstige toon dat ik op mijn hoede moest zijn. Niek stuurde de catamaran in de wind en de drijver waar we op zaten plofte terug in zee.

'Pas op de giek!' brulde Ivo in mijn oor terwijl hij ineen-dook.

Ik wilde kijken naar wat hij de giek had genoemd, maar die balk zwiepte hard naar me toe. Ik was te laat om weg te duiken. De giek trof me in mijn middenrif en verdoofd viel ik in zee. Door het gijpen en mijn plotselinge duik

sloeg de catamaran om met het grootzeil in het water. Er stond een sterke stroming en binnen een mum van tijd was ik al vijftig meter van de boot weggedreven. Ik begon in paniek te gillen en huilen; ik was bang dat ik naar Engeland zou afdrijven.

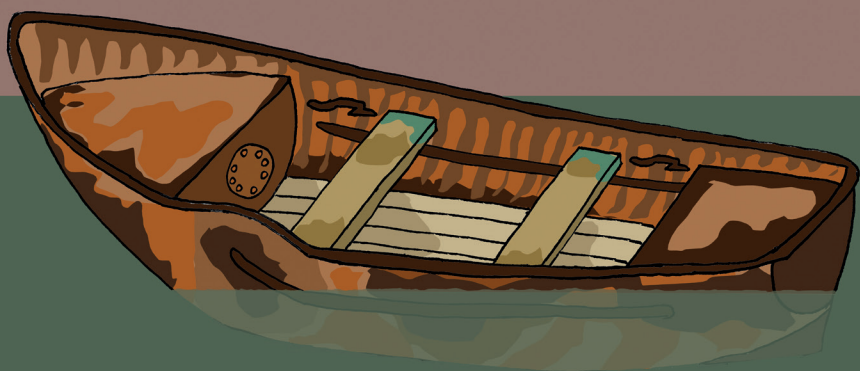
Terwijl Niek de boot weer overeind probeerde te hissen, was Ivo mij achternagezwommen. Ik spartelde naar hem toe en hij greep me bij de kraag van mijn zwemvest. Traag zwom hij tegen de stroming in met mij in zijn kielzog terug naar de catamaran, die nog steeds gekanteld in zee lag. Bij de boot klauterden wij op de drijver die niet onderwater lag en Niek vroeg me of ik ongedeerd was. Behalve een snee in mijn duim was ik in orde.

‘Laten we dan nu met z’n drieën de boot weer overeind trekken,’ zei Niek.

We gingen een voor een op de drijver staan en we hielden ons vast aan de stagen van de mast. Niek greep de grootzeilschoot en trok er met al zijn kracht aan.

Langzaam kwam de mast met het grootzeil uit het water, daarna ging het razendsnel.

Onze drijver plofte in zee en de catamaran lag nu weer met klapperende zeilen in de wind. We lachten naar elkaar, Niek dankte ons voor de hulp, ik dankte Ivo voor het redden van mijn leven. Ivo grijnsde en zei dat ik maar snel mijn zwemdiploma moest halen.

D'ARTAGNAN, 1987

Ivo kocht op de Oudezijds Voorburgwal voor vijftig gulden een schippersvlet van zes meter lang en doopte haar D'Artagnan. In de linkerzijde van de boot zat een enorme deuk van een botsing met een sluisdeur. Via de vader van zijn vriendin kocht hij een Seagull eencilinder tweetakt langstaartbuitenboordmotor van 4 pk. De oervorm van de Seagull was ontwikkeld in 1938 voor de Britse marine en bleef in productie tot 1996.

Ivo had me uitgenodigd voor de eerste tocht met D'Artagnan over het IJ. We hadden afgesproken bij hem thuis op de Binnen Wieringerstraat. Ik parkeerde mijn fiets tegen de gevel van zijn benedenwoning en trok aan de bel. Er gebeurde niets en ik tuurde door het raam naar zijn entresol. Nogmaals trok ik hard aan de bel. Toen viel me een briefje op dat tegen het raam van de voordeur was geplakt. *Ben even bier halen bij de buurtsuper stond erop.*

'Johoho en een fles rum!' hoorde ik ineens achter mij. Ivo liep op mij af vanaf de Haarlemmerstraat met in zijn handen een krat met Grolsch-beugels. Hij zette het krat neer en opende de voordeur. 'Laten we de biertjes in de vriezer leggen en nog een dikke joint draaien.'

'Goed idee,' mompelde ik en ik liep achter hem aan de werkplaats in. Achter in de werkplaats stond een wenteltrap. Ivo had het krat neergezet bij de onderste trede en liep naar boven. De entresol had nog geen muren en Ivo bukte bij de rand van de verdieping om het krat aan te pakken waarmee ik de trap op was gelopen. Terwijl hij de beugels in het vriesvak legde keek ik van de entresol naar het atelier beneden. Er hingen diverse grote tekeningen aan de wand en in het midden stond zijn Moto Guzzi.